

Església de Sant Pere de Valldeneu

Sant Martí de Centelles

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Antiga parròquia de Sant Pere de Valldeneu
Emplaçament: Vall de Valldeneu, passat el nucli de l'Abella seguint el camí a l'Oller

Coordenades:

Latitud: 41.7485
Longitud: 2.24691
UTM Est (X): 437386
UTM Nord (Y): 4622127

Classificació

Número de fitxa: 08224-11
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Medieval Romànic Modern
Segle: XII-XVIII
Estat de conservació: Bo
Protecció: Inexistent
Accés: Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat: Privada
Titular: Bisbat de Vic. Plaça de la Catedral, n. 1. 08500 Vic.
Autor de la fitxa: Anna M. Gómez Bach
Data de registre de la fitxa: dc., 28/11/2001 - 01:00

Descripció

L'estructura constructiva de Sant Pere de Valldeneu pertany a una església d'una sola nau rectangular capçada per un absis semicircular on posteriorment s'hi van afegir dues capelles laterals. L'absis, a l'est, té una absididiola al costat que no és decorat ni té cap obertura; presentant una sèrie de tretze arquacions cegues de les quals només en podem apreciar 10, sense bandes llombardes, que en rematen la seva part superior i on a sobre hi ha una cornisa, abans del ràfec de teules. Aquests elements externs constituïran uns dels

poc elements romànics que han pervingut del santuari.

L'aparell constructiu utilitzat s'ha basat en l'ús de pedra tosca i l'anomenada pedra vermella de Tagamanent, tota de procedència local, de blocs irregulars, poc treballats, sense carejar i amb la junta poc definida. L'exterior és arrebossat amb una barreja de calç i morter tot i que gran part del qual no està conservada.

El campanar de torre quadrada, es troba situat al costat oest de la façana, i encara es pot apreciar que es tracta d'un afegit posterior. L'interior és completament enguixat i decorat cosa que no permet veure l'aparell ni les característiques del mur. La nau coberta per una volta d'ametlla no evidencia l'existència d'absis ni d'absidiola.

De la primitiva església de Sant Pere en resta l'absis romànic i un absidiola, cap al 1640 es va fer una reforma que va suposar l'afegiment de les capelles laterals i possiblement una reconstrucció de la part de la nau central que va suposar el seu allargament i la coberta actual a través de la volta resolta en clau d'ogiva mot acusada. L'accés actual es fa per una porta oberta al mur de ponent, segurament com a pervivència de l'accés originari no conservat.

Observacions:

Al 1961 l'arquitecte Manuel Puig Ribot va fer una proposta de projecte de reforma de l'església de Sant Pere de Valldeneu, per encàrrec de l'Ajuntament però que no s'arribà a realitzar mai.

Història

L'església es documentada des del segle XI com església parroquial dins el terme del Castell de Centelles. La Vall, on es troba ubicada, va rebre el nom d'un magnat de nom Daniel, documentat a finals del segle IX i que hauria estat el propietari del Vilar Daniel, una antiga domus de la zona. Es desconeix la ubicació exacte d'aquest primitiu Vilar Daniel tot i que podria situar-se prop de l'actual mas Valldeneu.

El primer esment del topònim el trobem al 898, moment en que Daniel va vendre uns béns al comte Guifré Borrell i a la seva muller Garsenda, en el lloc del seu vilar. L'església de Sant Pere no s'esmenta en aquesta venda però si que sortirà en el testament sacramental d'Odesind al 1007 com a parròquia frontera del Bisbat de Vic situada sota les cingleres de Bertí i estretament vinculada a l'església de Sant Martí del Congost o d'Aiguafreda de Dalt. Aquest paper fronterer el mantindrà durant tota l'alta edat mitja.

En el llistat de les parròquies del Bisbat de Vic del llarg del segle XI, concretament al 1025 i 1050 Valldeneu consta com a Sant Pere de Vilar Daniel i al 1154 s'anomena de Valdaniel. Les funcions parroquials de l'església són conegudes a través d'aquests llistats i la seva principal funció seria la de gestionar tota aquesta vall i els masos circumdants i alhora controlar, des d'un punt privilegiat, l'accés al pas del Congost.

Al segle XVII, concretament cap el 1640 l'església fou pràcticament reconstruïda com ens constaten les diferents evidències arquitectòniques: la nau i el portal foren totalment modificats juntament amb el campanar. El primer despoblament de la zona i el posterior desplaçament de la població cap als sectors de l'Abella i l'Oller han portat a una reducció de les seves funcions culturals abandonant la seva categoria de parròquia i passant a ser una església secundària que actualment és competència del rector d'Aiguafreda.

Bibliografia

- AAVV.(1999). Full parròquies d'Aiguafreda i Valldeneu. 26-8-1999. n. 1748.
- JUNYENT, Emili. (1945-1952). Itinerario histórico de las parroquias del Obispado de Vich. Separata del Full Parroquial n. 60.
- PLADEVALL, A. (1981). Sant Martí de Centelles. Gran Geografia Comarcal de Catalunya. Vol. 1 (Osona i Ripollès). Ed. Enciclopèdia Catalana. p. 82.
- PLADEVALL, A. (1986). Sant Pere de Valldeneu. Sant Martí de Centelles. Catalunya Romànica. Vol. III. Osona. Ed. Enciclopèdia Catalana. p.514-515.
- PLADEVALL, Antoni. ET ALI (1999). Sant Martí de Centelles a Osona. Guies Comarcals. Catalunya Romànica. Ed. Pòrtic. Barcelona. p. 116.
- PLADEVALL, Antoni. (1992).Origen formació del municipi de Sant Martí de Centelles (Osona). Ajuntament de Sant Martí de Centelles.

